

LÄÄKEASIOIDEN TIEKARTAN POIKKIHALLINNOLLINEN KOORDINAATIORYHMÄ

Aika ja paikka: 6.5.2021 klo 9-12, Etäyhteys

Paikalla:

Taina Mäntyranta, johtaja, STM, pj

Tuula Helander, johtaja, STM, vpj

Pertti Happonen, johtaja, Fimea

Sari Kujala, johtaja, Fimea

Hanna Koskinen, ryhmäpäällikkö, Kela

Jaana Kruuti, yliproviisori, etuuspäällikkö, Kela

Harri Nurmi, tuoteomistaja, Kela

Vesa Jormanainen, johtava asiantuntija, THL (asiakohdan 7. ajan)

Tuulia Hakola-Uusitalo, tutkimusjohtaja, KKV

Outi Luoma-Aho, budjettineuvos, VM, vj

Asiantuntijasihteerit: Elina Asola, erityisasiantuntija, STM

Sari Palojoki, erityisasiantuntija, STM

Kirsi Päivänsalo, neuvotteleva virkamies, STM

Tiina Satti, lakimies, STM

Anne Hautala, erityisasiantuntija, STM

Riikka Vuokko, erityisasiantuntija, STM

Tekninen sihteeri: Emmi Korkalainen, asiantuntija, STM

Kutsutut asiantuntijat:

Marja-Lisa Laukonen, THL (asiakohdasta 7. alkaen)

Markku Siikanen, VATT (asiakohdasta 7. alkaen)

Leena Saastamoinen, Kela (asiakohdasta 7. alkaen)

1. Kokouksen avaus ja osanottajien toteaminen, *Taina Mäntyranta, STM*

Avattiin kokous klo 09.02 ja todettiin osallistujat.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

Hyväksyttiin asialistan lisäys asiakohaantaan 4: Ohjaus- ja rahoitusjaoksen jäsenmuutos.

Jäsen ehdotus on lisätty liitteisiin numeroilla 1 ja 2.

2. Lääkeasioiden tiekartan ajankohtaiset, *Elina Asola, STM*

Todettiin, että puoliväliriihen mukaiset linjaukset konkretisoituvat vielä lääkeasioiden

uudistuksen rahoituksen osalta. Lääkityslistan jatkokehittämisen rahoittamisen varmistamisesta

käydään vielä keskustelua. Kuluvalle vuodelle on osoitettu 5 M€ 3 vuoden siirtomäärärahaa. Palataan aiheeseen syksyn ensimmäisessä kokouksessa.

3. Koordinaatioryhmän kokousaikataulu syksylle 2021, *Elina Asola, STM*

Hyväksyttiin kokousaikataulu syksylle 2021:

to 2.9.2021 klo 9-12

to 28.10.2021 klo 9-12

to 16.12.2021 klo 9-12

4. Ohjaus- ja rahoitusjaoksen ajankohtaiset, *Elina Asola, STM*

- Todettiin, että käsitellään ohjaus- ja rahoitusjaoksen työsuunnitelmaa koordinaatioryhmän syksyn ensimmäisessä kokouksessa ja koordinaatioryhmän jäsenet voivat toimittaa Lauri Pelkoselle myös sähköpostitse ajatuksia siitä, mitä jaoksen työsuunnitelman laadinnassa tulisi ottaa huomioon.
- Jaoksen järjestäytyminen ja työsuunnitelman valmistelun käynnistäminen: Jaos on kokoontunut järjestäytymiskokoukseen 19.4.2021 ja käsitellyt jaoston tavoitteita sekä tehtäviä. Jaos on tunnistanut yhtymäpintoja ja riippuvuuksia muiden jaosten työhön sekä mm. sote-uudistuksen etenemisen, monikanavarahoituksen purun, lääkkeiden kulukavennusasian, VN-teas –hankkeiden sekä kansainvälisen kehitystyön kanssa. Jaos ryhtyy rakentamaan työsuunnitelmaansa ja käsittelee sitä vielä ennen kesälomia.
- Jaoksen jäsenmuutos, *liitteet 1-2*:
Hyväksyttiin jaoksen jäsenmuutokset liitteen 1 mukaisesti.

5. Tiedonhallinnan jaoksen ajankohtaiset, *Riikka Vuokko ja Tiina Satti, STM*

- Lääketiedon hyödyntämisen edistämiseen (Työpaketti 3) liittyvä lähetekeskustelu, *liite 3*: Lähtötilanne on se, että lääketietovarannoissa on tietoa hajallaan ja erilaisissa tiedostomuodoissa, eli on vaikea saada kattavaa ja käyttökelpoista tietoa. Tavoitteena on varmistaa yhdenvertaisempaa, turvallisempaa ja vaikuttavampaa lääkehoitoa. Työssä korostuu mahdollistavien tekijöiden, tiedon hyödynnettävyyden ja käytettävyyden, lisääminen. Kansallista tietopohjaa tulee yhtenäistää myös päätöksenteon tueksi, mm. kustannustietoja tarkentamalla. Syksyn aikana on tavoitteena tehdä esiselvitystyö tietopohjan sisällöistä ja kehitystarpeista, jonka jälkeen aloitettaisiin varsinainen kehittämisen suunnittelu ja vaiheistaminen.

Todettiin liittymäpinnat ja mahdollisten päällekkäisyyksien tunnistamisen tärkeys muiden jaosten toiminnan kanssa. Samanaikaisesti käydään läpi mm. vaikuttavuusperustaisen ohjauksen keinoja sote-rakenneuudistuksen valmistelussa, johon työllä on paljon yhteneväisyyksiä. Keskiössä on kunnan ja kuntayhtymän sekä tulevien hyvinvointialueiden ohjaustoiminnan kehittäminen.

TOIVO-ohjelman kanssa on käyty keskustelua ja tunnistettu, että lääkehoidon kehittämisenäkymä puuttuu toistaiseksi ohjelmasta ja kehittämisen tarvetta olisi näiltä osin. TOIVO:n jatkamisesta on vielä epävarmuutta, mutta tästä kehityskokonaisuudesta tulisi syötteitä myös TOIVO:n suuntaan. Todettiin, että tarvittaessa kokonaisuuden tavoitteita voidaan edistää myös Toivo-ohjelmasta riippumatta.

- Muiden työkokonaisuuksien tilanne, tiedoksi:
Tiedonhallinnan jaos on käsitellyt hallituskauden käyttösuunnitelman ja tunnistanut tehtävänsä hallituskauden osalta.
  - Lääkityslistan osalta on edetty asiakastestaukseen, ja käsitelty kokonaisuutta vielä käytettävyyden ja hyötyjen näkökulmasta. Asiakastestauksen osalta on tunnistettu mahdolliset aikatauluriskit. Mm. rakenteinen annostus ja reseptikeskuksen käytettävyyden parantaminen on tavoitteena sisällyttää työpakettiin. Kokonaisuuteen sisältyy myös muita kehitystavoitteita. Seuraava työvaihe, jossa mm. tarkennetaan määrittelyitä lääkityslistan käyttöönottoa varten, alkaa kuluvana vuonna.
  - Lääkityslistan lakipaketin osalta valmistelua on jatkettu. On käyty keskustelua siitä, miten lääkevalmistelu asetetaan nykyiseen järjestelmään lääkkeen määräämisestä ja toimittamisesta ja mitkä ovat eri ammattiryhmien käyttöoikeudet lääkevalmisteluun. Lääkevalmistelu muuttaa lähinnä lakia sähköisestä lääkemääräyksestä. Myös apteekkisopimukset ovat olleet esillä ja pohditaan sitä, pitäisikö apteekkisopimusjärjestelmän ylläpito siirtää Apteekkariliiton järjestelmästä Kantaan.
  - Lääketietovarannon jatkoselvitys: Fimean projektisuunnitelma on tarkentunut ja käynnistänyt seuraavan vaiheen, missä on tavoitteena tuottaa mm. roolien ja vastuiden selkeyttäminen sekä tietosisältöjen tarkennuksia. Fimea on käynnistänyt asiantuntijaryhmiä tätä varten.

6. Apteekkijaoksen ajankohtaiset, *Anne Hautala, STM*

Jaos on tunnistanut tarvittavia asiantuntijakuulemisia mm. asiakastietolakiin ja monikanavarahoitukseen liittyen. Apteekkilouteen vaikuttavia hankkeita (mm. monikanavarahoitus ja sote-uudistus) on käynnissä ja ensin tullaan määrittelemään vähittäisjakelun tavoitteet ja tehtävät uudistustyön pohjaksi.

- Selvityksen nykytilan kuvausta on laadittu yhdessä Fimean kanssa.
- Etäasioinnin ja verkkoapteekin alaryhmä on aloittanut työnsä, tehnyt itselleen työlistan ja tuo apteekkijaokseen keskusteltavaksi esille nousseita asioita.
- Tavoitteena on lyödä lähiaikoina lukkoon syksyn sidosryhmätilaisuuden ajankohta.
- Jaoksen jäsenistömuutos, *liitteet 4-7: Hyväksyttiin* jaoksen jäsenmuutokset liitteen 4 mukaisesti.

7. Ajankohtaiset

- Sote-uudistuksen valmistelun eteneminen, *Taina Mäntyranta*
Tuotiin tiedoksi, että tällä hetkellä odotetaan PeV:n lausuntoa, jonka jälkeen lakivaliokunta tekee mietintönsä.
- Monikanavarahoituksen purkaminen, *Taina Mäntyranta*

Virkamiestyönä tuotetaan kuvauksia ja arvioita eri toteutusmalleista. Virkavalmistelussa ei oteta kantaa mallin purkamiseen eikä toteutusmallien paremmuuteen.

- VN-TEAS –hankkeet:

Maaliskuun 19. julkaistun VN-TEAS –hankkeen *Mikä lääkkeissä maksaa?* –raportissa (liitteet 9-10) esitetään toimenpide-ehdotuksia lääkemarkkinoiden ja apteekkien sääntelyn kehittämiseen. Selvitys on Aalto-yliopiston, Etlan, VATT:n ja THL:n toteuttama. Marja-Lisa Laukkonen THL:lta ja Markku Siikanen VATT:sta esittelivät raportin toimenpide-ehdotuksia.

VN TEAS -hankkeen *Lääkkeiden hintakilpailun aktivointi ja väestön odotukset apteekkitoiminnalle* –raportti (liite 11-12) julkaistiin eilen (5.5.). Hanke on toteutettu Kelan, Fimean, Helsingin yliopiston ja THL:n konsortiona. Leena Saastamoinen Kelasta esitteli raportin toimenpide-ehdotuksia.

Molempien hankkeiden ohjauksesta on vastannut STM, VM ja TEM yhteistyössä.

8. Muut asiat

Kiitettiin koordinaatioryhmää ja jaoksia kevään työpanoksesta.

9. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 11.02.

LIITTEET

Liite 1 Ohjaus- ja rahoitusjaoksen jäsenmuutos, taustamuistio 6.5.2021

Liite 2 Ohjaus- ja rahoitusjaoksen nimeämismuistio 11.3.2021

Liite 3 Lääkityslistatyö

Liite 4 Lääketiedon hyödyntäminen

Liite 5 Apteekkijaoksen jäsenistömuutokset –taustamuistio 6.5.2021

Liite 6 Apteekkijaoksen nimeämismuistio 28.1.2021

Liite 7 Apteekkijaoksen jäsenmuutokset –taustamuistio 11.3.2021

Liite 8 THL:n jäsenesitys apteekkijaokseen

Liite 9 Mikä lääkkeissä maksaa –VN-teas –selvitys

Liite 10 Selvityksen esittelydiat, Kela

Liite 11 Lääkevalmisteiden hintakilpailun aktivointi ja odotukset apteekkitoiminnalle –VN-teas –selvitys

Liite 12 Selvityksen esittelydiat A, THL

Liite 13 Selvityksen esittelydiat B, VATT

Liite 14 Verkkoapteekkimarkkinat Pohjoismaissa –selvitys (KKV)